

Datum
22 april 2026

Telefoon
-

Kenmerk
260422 Reactie
Betaalvereniging besluit
chartaal

E-mail
-

Betreft

Reactie Betaalvereniging Nederland op de internetconsultatie 'Besluit chartaal betalingsverkeer'

Geachte heer, mevrouw,

Betaalvereniging Nederland (hierna: 'de Betaalvereniging') en de direct betrokken leden* hebben de internetconsultatie 'Besluit Chartaal Betalingsverkeer' van 16 maart 2026 zorgvuldig gelezen en bestudeerd.

In de bijlage geven wij een schriftelijk reactie op onderwerpen die voor ons van collectief belang zijn, en doen wij aanbevelingen ter verduidelijking of waar aanpassing wenselijk is.

Wij vertrouwen erop dat onze bijdrage zorgvuldig wordt meegewogen in het verdere besluitvormingsproces.

Vriendelijke groeten,

BETAALVERENIGING NEDERLAND

Bijlage: 1

---

* ABN AMRO, ASN Bank, ING Bank en Rabobank

Bijlage: Reactie Betaalvereniging Nederland op de internetconsultatie ‘Besluit chartaal betalingsverkeer’

Inhoudsopgave

I. Fair Use.....	3
II. Gratis onverpakt storten voor organisaties met een ANBI-status	3
III. Innovatie(s) en uitvoeringsflexibiliteit.....	4
IV. Stortcriteria nieuwe toetreders	5
V. Maximum limieten en tarieven.....	6
VI. Driejaarlijkse herziening	6
VII. Overgangperiode.....	7
VIII. Locatie en beschikbaarheid.....	7

I. Fair Use

Het [convenant contant uit 2022](#) bevat limieten voor het gratis opnemen en storten van contant geld (zie Annex B van het convenant). Deze limieten zijn gebaseerd op afgestemde Nibud-gegevens.

Het is jammer dat wij in de inmiddels aangenomen Wet Chartaal Betalingsverkeer en het concept besluit Wet Chartaal, niets terugzien van dit uitgangspunt waar toen alle convenantpartijen zich in goed overleg in hebben kunnen vinden. Het sluit juist goed aan op de wensen van specifieke doelgroepen.

Het constant en onbeperkt gratis storten van contant geld door consumenten, zonder enige limieten of restricties, is niet passend voor een duurzame en efficiënte distributie. Deze aanpak kan ertoe leiden dat particuliere rekeningen worden ingezet voor zakelijke transacties en maakt het voor banken lastiger om via prijsbeleid het gebruik efficiënt en verantwoord te reguleren.

Door de recente wetwijziging en het amendement Flach c.s.¹ kunnen particulieren, kerkgenootschappen en stichtingen en verenigingen met een ANBI-status, bij ingang van de wet kosteloos contant geld opnemen en storten².

Wij stellen stort- en opnamelimieten voor waarmee klanten gratis contant geld kunnen storten of opnemen, in lijn met de afspraken uit het convenant. Zodra een klant deze grenzen overschrijdt, beschouwen we dit niet langer als 'fair use' en mogen er (kostendekkende) tarieven worden gerekend. Het is noodzakelijk om binnen het nieuwe besluit deze afspraken en limieten opnieuw te beoordelen en vast te stellen. De wet biedt hiervoor voldoende ruimte via artikel 3:267m lid 3. Wij adviseren daarom artikel 12, 14 en 16 van het besluit aan te passen.

Wij stellen voor aan te sluiten bij bestaande sectorale proportionaliteitskaders. Binnen de bancaire sector wordt een jaarlijks gecombineerd contant gebruik van €20.000 voor particulieren in het algemeen beschouwd als passend bij normaal consumentengedrag en als laag-intensief gebruik, mits geen aanvullende risico-indicatoren aanwezig zijn.³

Deze indicatie wordt onder meer gehanteerd in risicogebaseerde standaarden die in overleg met toezichthouder DNB zijn ontwikkeld, juist om onnodige frictie en disproportionele klantmaatregelen te voorkomen. Het hanteren van dergelijke indicatieve gebruiksgrenzen biedt houvast bij het onderscheiden van fair use enerzijds en structureel of niet-passend gebruik anderzijds.

II. Gratis onverpakt storten voor organisaties met een ANBI-status

---

Biljet- en muntstortautomaten zijn technisch complex en gevoelig voor onjuist gebruik. De automaten worden weinig gebruikt waardoor de kosten per storting hoog zijn.

Deze kosten worden nu al niet volledig doorberekend. Als grootgebruikers met een ANBI-status altijd gratis gebruik mogen maken van deze diensten⁴, stijgen logischerwijs de kosten voor andere gebruikers. Deze kosten zijn voor banken vast, en omvatten onder meer:

- Het onderhouden van systemen en interfaces.
- Het beheer en onderhoud van het geldautomaten-netwerk.
- Het vervoeren van contant geld van stortautomaten naar telcentrales.
- Het voldoen aan compliance regels van De Nederlandsche Bank (DNB), bijvoorbeeld bij biljetrecycling.

---

¹ Amendement Flach, c.s. 14 januari 2026 (36711-26)

² Dit geldt alleen voor banken die zijn genoemd in artikel 3:267k en 3:267l lid 2 en 3, en niet voor banken met minder dan 50.000 Nederlandse rekeninghouders (zie 3:267m lid 4).

³ Zie ook de Industry baseline van de NVB.: <https://www.nvb.nl/media/xkxhvg2q/nvb-baseline-cash-eng.pdf>

⁴ Amendement Flach, c.s. 14 januari 2026 (36711-26)

Uitvoerbaarheid lastig

Gratis onverpakt storten voor organisaties met een ANBI-status is niet te automatiseren (er is bijvoorbeeld geen directe connectie met het ANBI-register van de Belastingdienst mogelijk). Dat betekent dat handmatige handelingen de enige opties zijn⁵.

Daarbij kan een ANBI-status met terugwerkende kracht worden ingetrokken door de Belastingdienst, zonder dat banken hiervan een melding of signaal krijgen. Dit verhoogt de kosten en legt een grote administratieve verantwoordelijkheid neer bij banken om statussen continu bij te houden.

Onwenselijke stimulans

Het zorgt er ook voor dat organisaties financieel gestimuleerd worden om juist (meer) contante collectes te doen, terwijl er tegenwoordig veel duurzamere, veiligere⁶, makkelijkere en efficiëntere betaalmethoden bestaan⁷.

Een beter, concreet en werkbaar voorstel vanuit de banken is om deze maatregel te beperken tot uitsluitend organisaties die lid zijn van Stichting Collecteplan⁸ en/of zijn erkend door het CBF⁹. Een CBF erkenning gaat gepaard met strenge eisen voor wat betreft opzet, bestuur en fondsenbesteding.

Dit is voor de banken ook een belangrijke factor in de monitoring van transacties in het kader van de Wwft. Hiermee wordt het doel van het aangenomen amendement geborgd en zorgt ervoor dat erkende collecterende goede doelen de mogelijkheid hebben gratis af te storten. Banken denken graag in mee in de uitvoering en implementatie.

III. Innovatie(s) en uitvoeringsflexibiliteit

De ontwikkelingen binnen het betalingsverkeer volgen elkaar in hoog tempo op. Om hier proactief op te kunnen inspelen is ruimte en flexibiliteit nodig in eisen aan voorzieningen en uitvoering, zodat de basisinfrastructuur naar eigen inzicht kan worden geoptimaliseerd. In het besluit worden eisen gesteld op basis van de huidige infrastructurele inrichting en juist niet op basis van de dienstverlening die een klant in de toekomst verwacht/nodig heeft (namelijk het opnemen en storten van contant geld).

De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de basisinfrastructuur kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Naast automaten zijn er ook diverse andere mogelijkheden, zoals contant geld diensten en innovatieve distributie- en stortmethoden, bijvoorbeeld via cashrecyclers. Wij vinden dat de uitvoerende partijen het beste kunnen bepalen hoe zij de infrastructuur precies inrichten om de gestelde beschikbaarheidseisen te waarborgen door een juiste invulling van middelen. Het stellen van te strikte en middelen voorschrijvende kaders, zoals eisen op het niveau van individuele automaten (bijvoorbeeld over vulling of specifieke voorzieningen), werkt daarbij beperkend en kan innovatie onbedoeld remmen.

Hierbij past ook een op output gebaseerde verantwoording en rapportage. Een structurele detailrapportage op automaatsniveau, waarop operationele analyses worden uitgevoerd, past niet bij proportioneel en risico gebaseerd toezicht en kan leiden tot vervaging van rollen en verantwoordelijkheden tussen toezichthouder en uitvoerende partijen. Vanzelfsprekend is er wel ruimte voor gerichte nadere vragen en toelichting.

Wij pleiten dan ook voor kaders en toezicht dat gericht is op output, waarbij banken zelf mogen kiezen hoe zij de basisinfrastructuur inrichten. Wetgeving moet niet onbedoeld innovatieve ideeën tegenhouden of vooraf bepalen welke middelen banken mogen/moeten gebruiken. Ook denken wij dat in dit kader drie jaar voor een evaluatie te lang is, omdat nieuwe ontwikkelingen vaak veel sneller gaan. Verder sluiten wij ons aan bij de visie van Geldmaat op dit punt, zoals beschreven in haar reactie.

⁵ [ANBI-status controleren | Belastingdienst](#)

⁶ <https://cbf.nl/nieuws/doneren-gr-code>

⁷ <https://www.collecteren.nl/over-collecteren/collecteren-met-een-gr-code/>

⁸ <https://www.collecteren.nl/>

⁹ <https://cbf.nl>

IV. Stortcriteria nieuwe toetreders

De hoofdvraag is welke partijen moeten bijdragen aan het beschikbaar houden van afstorten via geldautomaten, geld opnemen en volgens welke criteria. Er is politiek draagvlak om de toegankelijkheid van de cashinfrastructuur te waarborgen. Dit is essentieel voor het functioneren van twee kernfuncties binnen het betalingsverkeer:

1. Contant opnemen

Betaalkaarten van Visa en Mastercard geven makkelijk toegang tot contant geld. Verplichtingen zijn marktconform en niet omstreden voor rekeningaanbieders.

2. Contant storten

Er bestaat geen centrale infrastructuur voor het storten van contant geld; banken organiseren deze faciliteit zelfstandig. Geldmaat faciliteert deze dienst echter voor meerdere financiële instellingen. Instellingen die geen afstortmogelijkheid bieden, communiceren dit expliciet en richten zich op klanten zonder deze behoefte. Als de dienst wel wordt aangeboden, blijkt het gebruik doorgaans beperkt te zijn.

Contant geld is en blijft een gedeelde en maatschappelijke verantwoordelijkheid. De politiek bepaalt de kaders voor wie deze taak draagt en hoe partijen financieel moeten bijdragen. Het doel is een eerlijke verdeling van lasten, zodat burgers en bedrijven keuzevrijheid en toegang houden.

Passende criteria moeten het gebruik van contante diensten of de maatschappelijke rol van een bank in het betalingsverkeer reflecteren. Het al eerder voorgestelde criterium van het aantal betaalrekeninghouders weerspiegelt het maatschappelijk bereik van een bank en vinden wij niet meer dan gepast.

Balanstotaal niet eerder toegepast als criterium

Een balanstotaal is niet eerder toegepast als criterium voor dienstverlening. Zo ligt bij PSD2 de nadruk op toegang en gebruik, terwijl binnen de Wwft het transactiegedrag centraal staat. Wanneer de verplichting tot het aanbieden van contante stortingsdiensten via dit criterium uitsluitend bij de grootbanken wordt gelegd, kunnen knelpunten ontstaan, zoals:

- De voorgestelde drempels van €50 miljard balanstotaal in combinatie met het aantal rekeninghouders van 500.000, maakt klanten die contante diensten willen gebruiken afhankelijk van een grootbank voor het openen van een (stort)rekening.
- Het vormt een drempel voor het openen van een betaalrekening, zowel zakelijk als particulier.
- Het brengt onnodige kostendruk voor alle klanten van de grootbanken.
- Een versnipperd klantbeeld doordat meerdere banken vragen moeten stellen aan hun klanten in het kader van mogelijke witwas risico's. Dit wordt als storend ervaren door klanten.
- Het beperkt de keuzevrijheid voor consumenten en bedrijven en staat haaks op de wens van de ACM om de marktactiviteit te vergroten.¹⁰

Wij pleiten voor het centraal stellen van het aantal betaalrekeninghouders - dit reflecteert het maatschappelijk bereik - zoals dit in het eerste wetsvoorstel was opgenomen.

---

¹⁰ Volgens de ACM (<https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-publiceert-definitief-rapport-spaarmarktonderzoek-na-consultatie>) is er kritiek op de verplichte koppeling tussen betaal- en spaarrekeningen en is de overstapbaarheid van consumenten, met name bij spaarrekeningen, laag. Differentiatie in verplichtingen en gebruiksmogelijkheden tussen 'kleine' en 'grote' rekeningen zal overstappen bij betaalrekeningen niet bevorderen.

V. Maximum limieten en tarieven

Betaalkaarten hebben dag-, week- en/of maandlimieten voor transacties bij geld- en betaalautomaten. Klanten kunnen deze limieten zelf aanpassen, zolang ze binnen de grenzen blijven die hun bank stelt. Deze limieten zorgen ervoor dat een eventuele fraudeur niet meer geld kan opnemen dan is toegestaan. Als banken deze veiligheidsmaatregel zouden laten vervallen, zou het betalingsverkeer minder veilig worden en uiteindelijk duurder voor alle klanten. Zakelijke klanten die tijdens het onboarding-proces aangeven geen contant geld te willen gebruiken, willen wij de mogelijkheid bieden om hun toegang tot contant geld (bijvoorbeeld webshops) te beperken.

Limieten hebben meer functies

Limieten hebben meer functies dan alleen maar het blokkeren van het gebruik van contant geld. Limieten worden namelijk ook gebruikt voor:

- Het beperken van frauderisico's.
- Het zorgen dat producten juist worden gebruikt, bijvoorbeeld jongerenrekeningen niet voor grote stortingen.
- Het beschermen van de infrastructuur door limieten bij automaten.
- Een efficiënt gebruik van geldautomaten voorkomt uitval en problemen bij hoge stortingen.
- Het voorkomen van ongeoorloofd rekeninggebruik.

De Wwft verplicht banken transacties te controleren en klantonderzoek te doen bij afwijkingen. Zakelijke stortingen op particuliere rekeningen komen helaas vaak voor. Gratis storten vergroot dit probleem en vraagt om strengere maatregelen, wat nadelig is voor klanten en banken.

Wij vinden het belangrijk dat er vanuit het gezamenlijke maatschappelijke belang voor contant geld wordt gezorgd dat het veilig, toegankelijk en betaalbaar is en blijft. Banken willen de optie behouden om generieke limieten flexibel toe te passen wanneer dat nodig is om op deze manier de rol als poortwachter effectief en efficiënt uit te kunnen voeren.

VI. Driejaarlijkse herziening

Wet- en regelgeving heeft een aanzienlijke invloed op de markt voor contante betalingen. Gezien de dynamiek van deze markt en de snelheid waarmee klantgedrag, veiligheidsaspecten en innovaties zich ontwikkelen, achten wij een herziening eens per drie jaar onvoldoende. Veranderingen kunnen zich immers snel voordoen en hebben direct impact op bestaande regels. Recente incidenten, zoals plofkraken op afstortautomaten, illustreren hoe snel het gevoel van veiligheid kan worden aangetast. Als dergelijke incidenten toenemen, is het noodzakelijk om snel aanvullend en adequaat te reageren met passende maatregelen.

Vanuit drie invalshoeken – veiligheid, marktwerking en innovatie – is het essentieel om regulier te toetsen en bij te sturen. Dit waarborgt dat regelgeving aansluit op actuele ontwikkelingen en risico's, en dat de sector flexibel en proactief kan inspelen op nieuwe uitdagingen.

Wij pleiten daarom voor een jaarlijkse herzieningsperiode, zodat wet- en regelgeving tijdig kan worden aangepast aan veranderende omstandigheden.

VII. Overgangperiode

De invoering van de nieuwe wetgeving en de recent aangenomen amendementen, vereist een grondige herziening van het IT-landschap bij alle betrokken partijen. Denk hierbij aan het aanpassen van systemen, processen en beveiligingsmaatregelen om te voldoen aan de wettelijke eisen. Bovendien moeten bestaande contractuele afspraken worden herzien en mogelijk opnieuw worden onderhandeld. Dit is noodzakelijk om de verantwoordelijkheden, rollen en samenwerkingen af te stemmen op de gewijzigde wettelijke kaders.

Gelet op de omvang en complexiteit van deze benodigde aanpassingen is de ingangsdatum van 1 januari 2027 niet haalbaar; er is meer tijd nodig om alle wijzigingen zorgvuldig en effectief door te voeren.

Wij adviseren een overgangstermijn van ten minste negen maanden voordat de Wet Chartaal Betalingsverkeer, inclusief alle bijbehorende amendementen en moties, in werking treedt.

VIII. Locatie en beschikbaarheid

Wij pleiten voor een jaarlijkse beschikbaarheidsnorm en onderschrijven de consultatiereactie van Geldmaat op dit punt.

***